

O LIBRO VIAXEIRO

CUARTO B

CUARTO B

Raquel Vázquez: "A malla de antes".

Ainara Prada: "A pisa das castañas".

Aida Rodríguez: "As vendimas de antes".

Micaela: "A nena que soñaba con ser princesa".

Manuel Veloso: "O noivo decapitado".

Sandra Rodríguez: "A princesa perdida", "Adiviñas".

Eva Rodríguez: "As festas na casa da miña avoa", "Adiviñas".

Iria Santos: "Dúas fórmulas para chegar a bruxa". "Adiviñas".

Juán Rodríguez: "Historia da castaña".

Manuel Veloso: "Adiviñas".

Daniel Piñeiro: "Adiviña".

Carlos: "Xan Perillán", "Xan de Outeiro".

Luis: "Adiviñas".

Paula: "Xosé; o home lobo".

Montserrat Cristina: "Érase unha vez...".

CEIP de MONFORTE CURSO 2009/2010

Emilia Casa Baamonde s/n

27400-MONFORTE (Lugo)

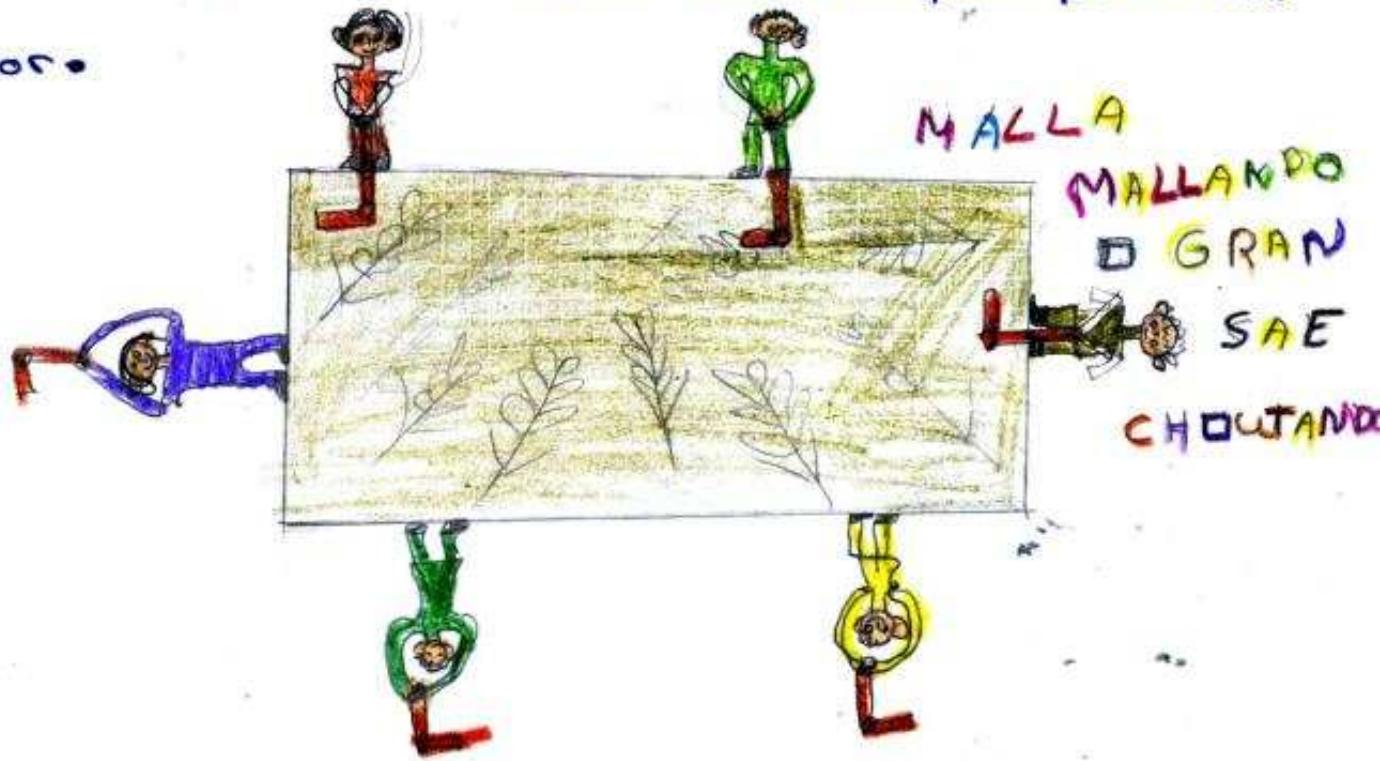
Tl. e Fax: 982 400 442

E-mail: ceip.monforte@edu.xunta.es

Web: <http://centros.edu.xunta.es/ceipdemonforte>

A Malla de Antes

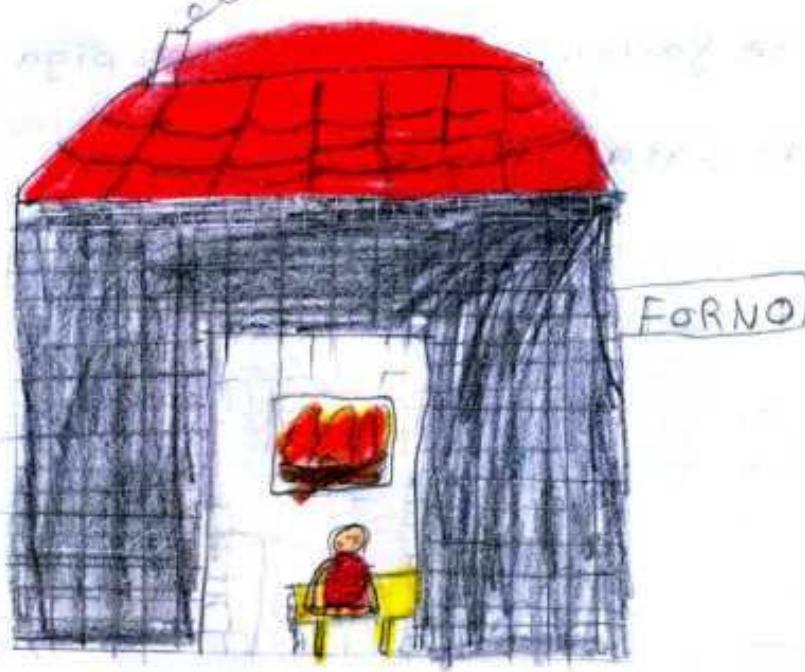
Nos tempos de meus avós, sementábase moito centeo. Condo o centeo había para recoller seguíbase poueiros á man. Logo en carros tirados por bois traíanse para ás aíras, despois facíonse unhas medas que eran uns montóns grandes de centeo que se facion darredor, coa espiga para dentro, e o talo para faiña. Pasados uns díos scuntábanse os muñegos e os home da parroquia para mollar.

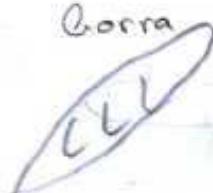
Portión o centeo en forma rectangular.

Cuns pouos chamados mollos os homes sacaban os grons das espigas, mentres as mulleres limpaban o centeo para levalo ao muíño amoer.

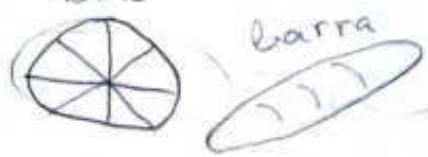
Coa farina que se traía do muíño os mulleres comían doa facion o pan que cocían nun forno grande de pedra con pena. Logo todos a comer!

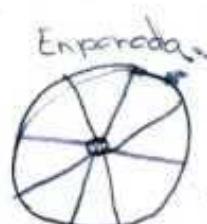
bolo

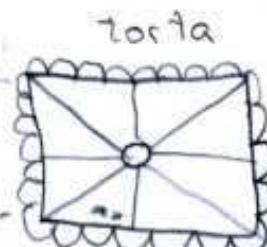
bolo

barra

Enfarada

zofia

A PISA DACASTAÑA

A pisa e unha
tradición galega que
houxe en día xa cese
esta en desuso. Hai
moitos anos a xente
das aldeas recollían
moitos castaños e poro
conserválos durante todo o ano sometíanse a un
proceso de secado.

Todo comezaba por ir recoller os castaños ó soto.
Isto levaba varios días pois recollían moitos.
Despois levébanos ós segueiros os cales eran uns
construcións de pedras con dous pisos. No parte
baixo facíase fume ena parte alta ponía os
castaños no chen que era de taboas con pequenos
separacións

entre elas. Así permanecían un mes durante o que se daban pume dia e noite e de vez en cuando, quando estaban secas era o momento da pisa, que consistia en separar a casca da costela da castaña. Isto facíanse no soto metendo as costelas nun seco e golpeándolas entre dous persoas nunha madeira que chamaben piso. Despois de golpearlos varias veces separaban a costela da casca con aparello chamado bandoxo. E así tinhamos as costelas secas. Esta tradición ainda sigue viva nalgunas aldeas do Caurel. Podemos la ver en "Frozen" na "Festa da pise".

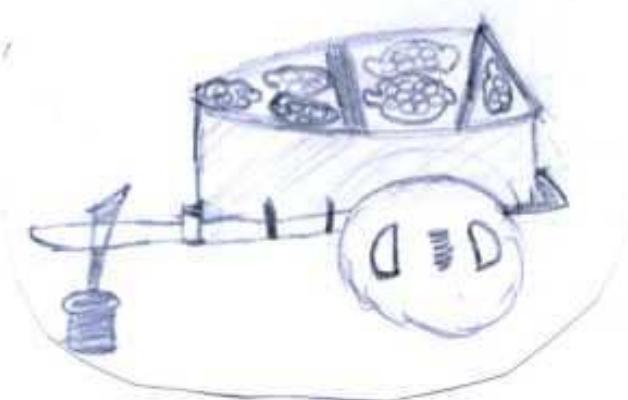

As vendimas de antes

Antigamente a vendima ía se moi cedo o amencer. No meu pobo díse ao romper o día. Primeiro almorzábase ben, xunguiábase os bois poníábase a arca ao carro e atábase a él. Logo baixábase a viña por uns comíños de pedras, moi estreitos.

Na miña aldea (Vilachá) hai unhas rochas onde se ven marcadas as rodeiras dos carros de tanto pasar por elas dun lado para outro. Unha vez alí na viña era costoso carretar as uvas xa que Todo se facía á man. As vendimas facíanse entre os vecíños, axudábanse uns aos outros.

A comida facíase na viña. Todo o que lle facía falta levábanlo nunha cesta. Alí comían todos, cantaban, rian e tamén "aturulaban". Unha vez acabada a rendimia volvíase coa arca chea de uras á adega e. Alí se pisaban cos pés descalzos, e botábase á cuba de madeira. Alí cocíanse as uras e facíase o viño.

" A nena que soñaba con ser princesa.

Érase unha vez unha nena que de maior quería ser unha princesa, pero sabía que eso era conto. Ela dixo: - Viaxarei por todo o mundo buscando castelos e príncipes, pero teno que crecer máis. De repente apareceuelle unha fada e preguntoulle: - Ti chamarás á fada do crecemento? - Aquí estou, chamome Grecica.

- E eu chamome María - Dixo a nena e quero ter 20 anos.

Desexo cumplido - dixo a fada - e despois desapareceu. A nena púxose a pensar e dixo: e agora como vou conseguir ser unha princesa? E como viaxarei...

De pronto apareceu outra fada e dixo: - Eu son a fada Prelia -, a fada das princesas, e eu son María dixo a nena -, pero non sei como ser unha princesa.

Micaela 4ºB

- O teu desejo cumprirase á noite.- dixo a fada - A nena esperou e esperou ata quedan dormida. E a mañá seguinte espetou e dixo - Sou unha princesa! Apareceu a soá nai e dixolle: outra vez cos teus contos! #

Non non son contos. Mírame teno 20 anos!

A nai ao ver a filla tan maior desmaiouse.

De súpeta apareceu un rapaz que dixo: eu son o príncipe Martín, a nena mirando dixo - eu son María -.

- Queres ser a mina princesa? Ela contestou
- Si clarete. Aos poucos días casaron.

Nese momento a nena espertou e dixa:

- Mamé, mamé, que pesadelo! Eu non quero ser princesa, quero ser como sempre. A súa nai deulle unha aposta e a nena viviu para sempre feliz na suá casa.

O noivo decapitado

- Tendas - Un día empouseuse a rumorear que un tolo escapava dun manicomio próximo á cidade de Lugo. Polo visto era un persoaxe moi perigoso e estalea totalmente tras-torrado.

Esa mesma noite unha parella de namorados a punto de casar decidiron ir pasara noite a un monte preto do manicomio sen decatarse da fuxida do tolo.

Cando estaba a piques de chegar a aquel lugar o coche quedounelles sen gasolina e tiveron que parar na estrada.

O home decidiu ir a buscar a gasolina mentres a noiva quedaba vixiando o coche.

Xa pasaron dúas horas e o mozo aínda non
volvera, a rapaza estaba moi asustada
e nerviosa, cando, de repente, empezoou a es-
coitar uns sons moi fortes no teito do coche.
Ela atemorizada sae do coche corriendo e
cando estivo un pouco alontada mirou
para atrás e viu no teito do coche un ho-
me cunha cabeza humana na man.

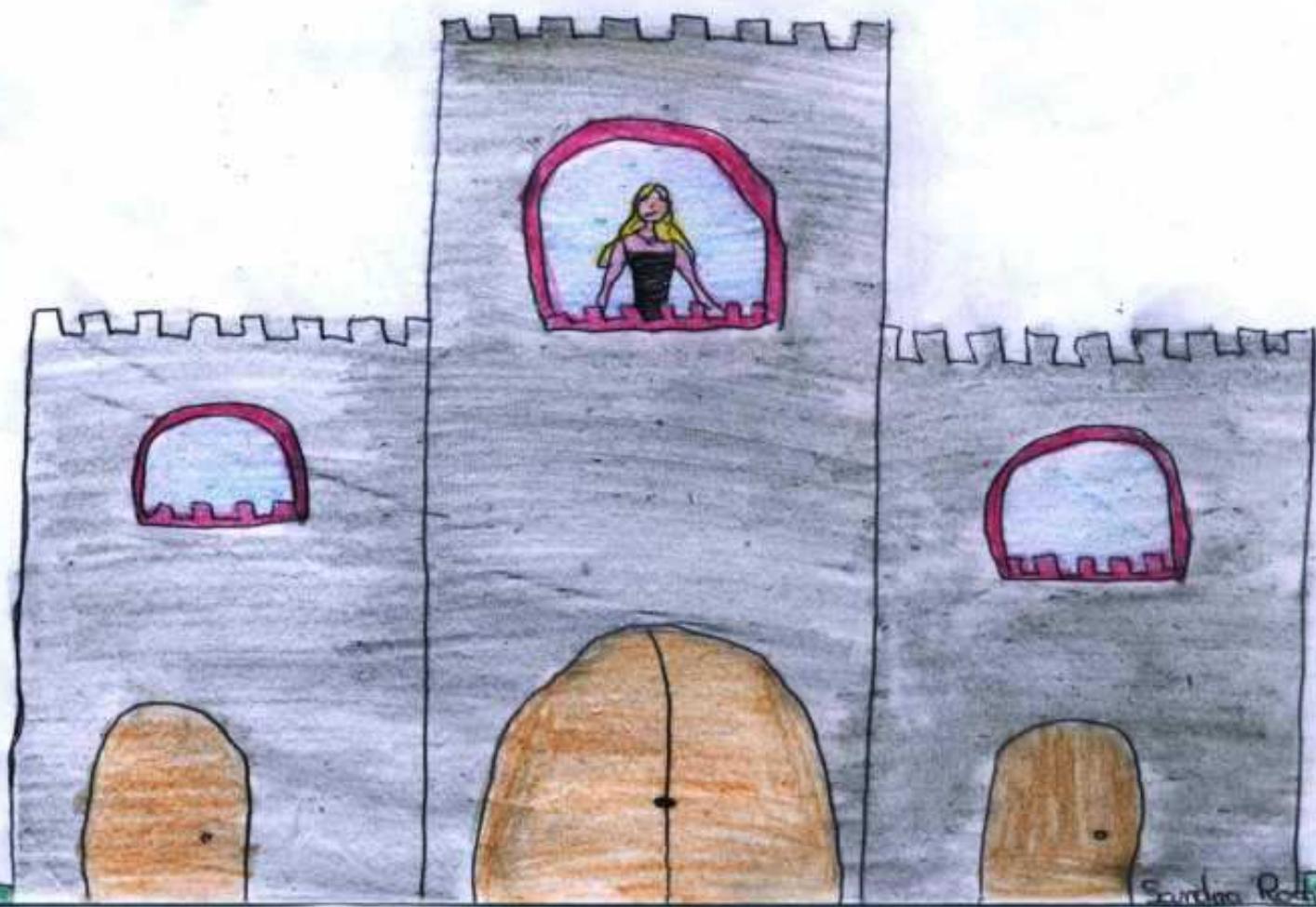
Puido reconñecer a cabeza; era a do seu noivo. A rapaza entrou en cuise nerviosa e ainda agora non se recuperou. Esta internada no mesmo manicomio onde estaba o tolo que, por certeza, foi detido uns minutos despois. Lugar da lenda: Monte nos arredores da cidade de Lugo.

Lugar e data de recodilla: Lugo ana 2009
Informante: Manuel Veloso Varela 4º de primaria, Ceip Novo de Monforte de Lemos.

A PRINCESA PERDIDA

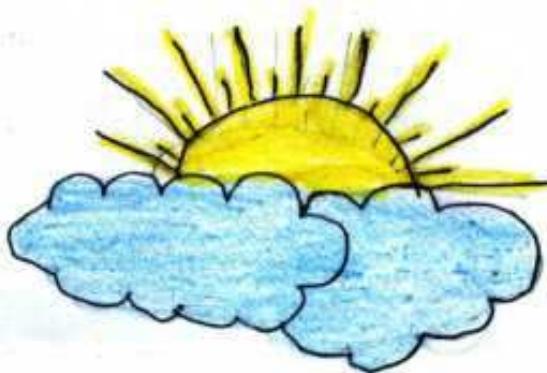
Había unha vez un país moi lexano. Ali maceu unha mena moi boa chamada Alicia. Alicia era unha princesa moi guapa. O seu pai chámase António e a súa mai Tareixa. Cando a nena ía cumplir 6 anos, un dia paseando co seu can Tobi polo bosque perdeuse. Os seus pais como víñan que tardalha moito fionon buscala.

A nena estaba cansa, e atopárona cum pe' nato.
Os seus pais a nínoma apoiada nunha árbore,
colleirona e levárona para a casa sana e sahra.
Ao chegar ao castelo a nena xa estaba moito mellor,
ao pasar uns días xa estaba ben, e viviron felices
para sempre.

Cantariñá de Bomblóm,
nem tem boca mim tapón.

No alto me crio, no alto vivo,
pegoume umba nisada,
e quedimme sen mada.

Adiviñas

Sades de cor chocolate,
ablandádesvos ao calor
e se vos meten na fome
estoupadés con gran furor.

Son as castañas

As veces bronceina,
as veces negrinya,
e sempre bolinya.

Son as uvas

e Alegría, alegrate
que o roubo do coche xa está no poste.

Eva Rodríguez Rodríguez

"As festas na casa

dos meus avós.

A vendima, a matanza e o magosto son os tres días maís importantes aro trás ano. En todos eles xuntámonos moitísima xente para traballar e divertirnos.

Na vendima recollemos as uvas, despois pisámolas os meus irmáns e maís eu, logo bótanse na cuba, e as uvas fermentan ata que se fai o viño.

A matanza é moi divertida porque moitos veces escapamos o porco. Dura catro días: o primeiro día matamos o porco, o segundo día pártese, o terceiro faise a cerza e o cuarto fanse os chourizos, os salchichóns e os morcilllos.

Para celebrar o magosto recollemos as castañas das castañeiras. Facemos un corte nas castañas para despois asalas no forno ou no tambo, comémalas e como nos fartamos pintámonos cos tizóns.

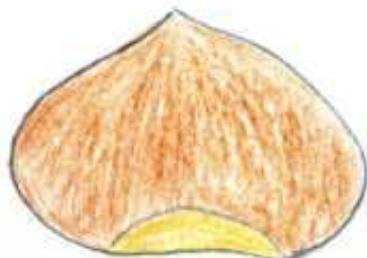
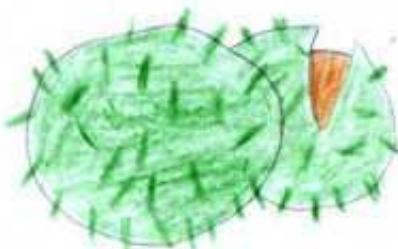
- ~ Duas formulas para chegar a bruxa.
- 1.- Que a madrinha che bote nunha maldición no bautizo.
 - 2.- Que sexas a última persoa que asistas a unha bruxa na súa morte.

Refráns

- 1.- Por San Martiño, asa as castañas e proba o vicio.
- 2.- Se non choue en agosto, non hai magato.
- 3.- Castañas, nozes e viño son a ledicia do San Martiño.
- 4.- A castaña no agosto quere arder; e no setembro, beber.
- 5.- Castañas no Nadal, saben ben e pártense mal.

Adivinhas

Alto me vexo
no meu lugarexo
Por unha risada
perdiñ a miña añada.

Unha cowiña couxa,
criada no monte enxoi-
ta na casa e có-
mese sen fasa.

• Son redonda como o mundo
para morrer toda me esgazar,
deixame só o pelexo
e todo o zumo me sacan.

Juan Rodríguez 4º B

Historia da castaña

Fai moitos anos nas casas das aldea, as castañas con leite eran o almorzo e a cea de todos os días.

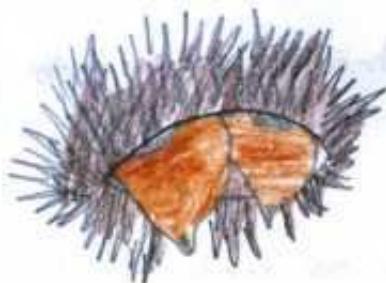
Hoxe en día comémolas crúas, cocidas ou asadas. Coméñense no outono acompañados de sidra ou viño. Que gustito encher a barriga de ricas castañas! Como están quentitas as meixetas quedanche coloradas.

No outono caénlle as follas as árbores e empieza a facer frío, así que para entrar en calor: nada mellor ca unha castaña cor marrón!

Se non as tes na casa pídellos ás castañeiras! Unhas señoras que cando empieza a facer frío saénán rúa con mandil, panos ou mantón, e vénende un puñadito delas moi galletas.

A castaña medra no castiñeiro unha árbore bastante grande, con follas lanceoladas. Medra dentro dun ourizo que ten moitos picos, por iso debes abrilo con moito cuidado para non picarte. Unha vez abierto ti sacas a castaña e... a cornela cocida ou asada, que che aproveite!

Adiviñas Galegas

- "¿Qué cosa ten o muíño
precisa e non necesaria;
non pode moer sen ela
e non lle serve de nada?"

Roxuruxum!

O muído

- "Un pratiño de noces
que pola noite se espallan
e polo día se esconden."

As estrelas

- "Imos para a cama
facer o que Deus manda
xuntar pelo con pelo
e o bube-bube no medio"

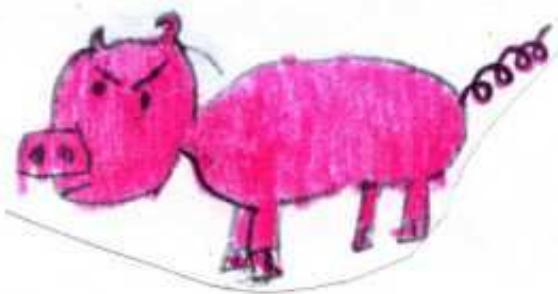

. Pecha-las ollos.

Foto: MANUEL VEGASOLU.
Manuel

ADIVINA

É un ser vivo rosa,
ten un muelle como cola,
é llenito e moi cochino.
É un porco.

Lenda

Hai unha lenda que di: se un vampiro che morde,
o percozo, convérteste nun deles.

Daniel Pintor Grado 4ºB

Xan Piri llán

Xan Piri llán
dagabalo cur can;
o can era coxo,
tiroulo nun pozo;
O pozo era frío,
tiroulo nun río;
o río era branco,
tiroulo nun campo;
o campo era roxo,
tiroulo nun toxo;
o toxo picaba,
Xan Piri llán berra ba
e o can escapaba

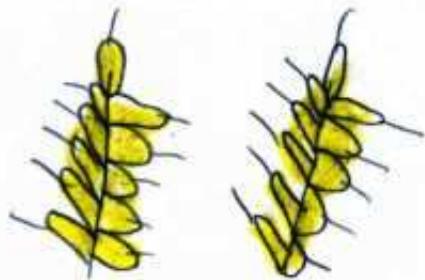
Xan do Outeiro

Xan do Outeiro ten un can
que lle chaman Capitán
tamén ten unha cadelá
que lle chaman Micaela
tamén ten un boi
que lle chaman Furrai
tamén ten un gato
que lle chaman Escrivano
tamén ten un galo
que lle chaman Santiago
tamén ten unha galiná
que lle chaman Mariquita
tamén ten unha ovella
que lle chaman cotorela

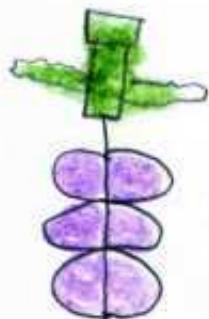

Carlos 4ºB

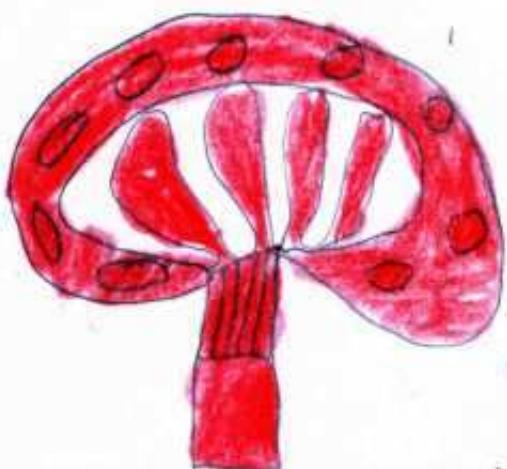
Adivinhas

Verde me crí
rubio me cortaron
duro me molieron
e branco me amararon

Somos bolas redondas
Cando morremos despedáttanos
reducenos a pedazos
e todo o zumo nos sacan.

Ainda que non é un home
crea sombreiro
e, ao parar de chover
sac o paraguas.

XOSÉ, O HOME LOBO

Minha nai contou-me que a súa bisavoa lle contaba unha lenda dun home lobo que vivia había nunha aldea veciña. Sin que hiciese unha mosa solteira que todas as noites ía de noite cara o monte, e un dia pariu un nenho ó que chamou Xosé. Nadie o viu nunca porque o tiña encerrado na casa e as noites o levava envolto nun mandil con ela o monte.

Un dia vixiarono e descubriron que o neno
era un home lobo, con corpo de persona cheo
de pelo e cara aguzada, no monte encontrá-
banse con lobos. Desde que os veciños os viron
nunca máis se soupo deles, pero contan
que áinda hoxe, ás noites no monte se escutan
choras dun neno que, pouco a pouco se vai
convertendo en ularido de lobo.

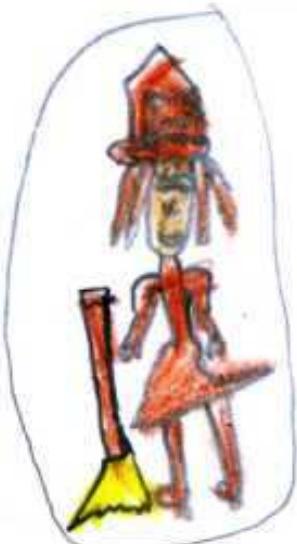
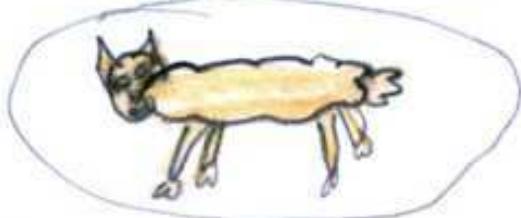
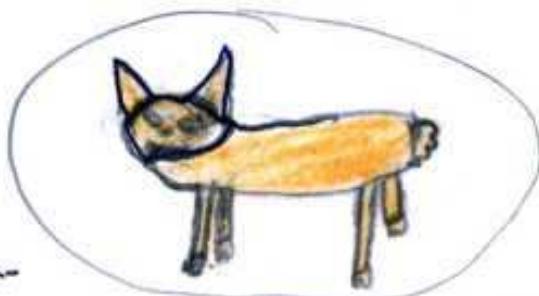

Paula 4º B

Finase unha vez.

Erase unha vez
un lobinzo bo
ao que maltrataban
todos los caderos
El había tamén
un príncipe malo
una bruja feimosa
un pirata horrado.

Todas estas cosas
había unha vez
que en soñaba
un mundo ao revés.

CUENTO.

Montse y Cristina 4op